

# Turquia-UE, una relació ambigua

**E**ls dirigents europeus es pronunciaran sobre l'adhesió de Turquia aquest dimecres, 17 de desembre. Si el sí guanya al Consell, les negociacions podrien començar el 2005, com així ho espera el primer ministre turc, Recep Tayyip Erdogan. L'exercici és, però, d'una magnitud molt diferent respecte a l'acceptació en la família europea de països com Letònia o Eslovàquia.

Amb la "qüestió turca", Europa ha de posicionar-se sobre les seves fronteres exteriors (l'Iraq, Síria i l'Iran seran els veïns de demà?). Encara més: el Consell haurà d'assumir o no la dimensió musulmana en la definició del seu projecte europeu, abandonant de fet la noció de "club cristià" que ha dominat fins ara. Integrar Turquia, un "gegant musulmà" que sumarà, d'aquí a deu anys, 82 milions d'habitants, es presenta com un repte vertiginós. És, però, justament l'aspecte cultural i religiós que ha marcat les discussions apassionades a França o Àustria, deixant de banda temes molt més importants com el futur de l'Europa política. Europa guanyarà en potència amb la integració turca o esdevindrà inexorablement un gran mercat econòmic sense integració política?

**Els "guanys" per a Europa.** Amb l'objectiu de frenar les crítiques dels detractors de l'adhesió turca a la UE, la Comissió s'ha mostrat prudent a l'hora d'establir el possible calendari de les negociacions entre les dues parts. El sí del passat 6 d'octubre està envoltat de nombroses recomanacions per assegurar-se que les reformes adoptades per

Turquia són irreversibles. En paraules de qui llavors presidia la Comissió, Romano Prodi, la decisió presa a Brussel·les no és "un xec en blanc".

Els progressos polítics de Turquia seran avaluats cada any, i un dispositiu de control evitarà un flux abrupte de treballadors turcs a la resta de la Unió. Sobre l'agricultura i les ajudes europees a les regions més pobres, Brussel·les considera que caldrà imaginar disposicions específiques en el cas turc. Perquè Ankara pugui negociar els aspectes financers de la seva arribada a la UE li caldrà esperar, en tot cas, fins al 2014. La Comissió proposa que la Unió hagi acabat d'elaborar el seu pressupost per al període 2014-2019, abans de tractar aquestes qüestions amb Turquia.

Els partidaris, pocs, de l'adhesió turca a la UE, també han avançat arguments favorables a aquest procés "històric". Per al responsable de l'ampliació de la UE, Günter Verheugen, un vot afirmatiu del Consell al desembre donaria una important embranzida al procés de democratització de Turquia. Els lligams més forts amb Turquia permetrien a la UE d'assegurar-se l'aprovisionament de gas i petroli. A més a més, una col·laboració més important entre ambdues parts presentaria avantatges en la lluita contra el terrorisme, el crim organitzat i la immigració clandestina.

El Centre for European Policy Studies (CEPS), amb base a Brussel·les, ha publicat una sèrie d'informes en els quals se subratllen els aspectes positius de l'adhesió turca. A més d'accelerar les reformes polítiques a Turquia, cosa que representaria un model important

La més que possible  
adhesió de Turquia,  
un "gegant musulmà",  
a la Unió Europea,  
no deixa

ningú indiferent.

Tot seguit ens acostem  
a la realitat del país  
des de diversos  
vessants.

El primer,  
els pros i els contres  
que significaria  
la seva acceptació.



per a la resta de països musulmans, el sí europeu afavoriria l'estabilitat econòmica del país. El CEPS parla d'un "cercle virtuos": els tipus d'interès baixarien, les inversions augmentarien, el creixement seria més ràpid, el deute públic disminuiria i els tipus d'interès tornarien a baixar. Aquest organisme considera que si la UE aspira a tenir un paper estabilitzador, pacificador i modernitzador a l'Àsia central, al Caucas o al Pròxim Orient, els avantatges logístics i geogràfics de Turquia, afegits a les capacitats militars i als recursos humans que podrien desplegar-se ràpidament en aquestes regions "caòtiques", li seran ben útils. I els Estats Units deixaran de ser els únics amos del món.

**Les "pors" dels adversaris.** L'estat espanyol i Itàlia són favorables a la candidatura turca. La Gran Bretanya, Polònia i els països bàltics, d'orientació atlantista i veïns llunyans dels turcs, no veuen tampoc cap inconvenient en l'adhesió de Turquia a la UE. Membre de l'OTAN des del 1952, Turquia és una aliada estratègica a les portes de l'Àsia. Tanmateix, aquesta visió no convenç tothom. Per a bona part dels eurodiputats, una UE amb fronteres amb l'Iran perdria tota identitat.

A Alemanya, el país d'immigració turca més gran d'Europa, el canceller, Gerhard Schröder, i el seu ministre d'Afers Estrangers són favorables a la integració turca. Tot i així, els partits polítics es mostren o indecisos (l'SPD, de Schröder) o molt dividits (el CDU, d'Angela Merkel). A l'estat francès, on viu també una important comunitat turca, el president Jacques Chirac s'ha posicionat amb molta ambigüitat a favor, però al seu partit, la UMP, com la majoria dels francesos, són hostils a la candidatura turca. Davant d'aquesta realitat, Chirac ha hagut de prometre que els francesos tindrien el seu mot a dir sobre l'entrada de Turquia a la UE més endavant. Àustria és, però, el país on el debat ha estat més virulent. Mentre que el Govern ha expressat els seus dubtes, els mitjans de comunicació han recordat insistentment a la població que els turcs otomans van estar a prop d'envair Viena. Els resultats d'aquesta campanya no s'han fet espe-



El primer ministre turc, Recep Tayyip Erdoğan, espera que el Consell Europeu aprovi l'inici de negociacions per a l'adhesió de Turquia a la UE i que aquestes comencin el 2005.

rar, el 76% dels austríacs rebutgen la idea d'obrir negociacions amb Turquia i temen una arribada massiva de turcs a aquest país. A Luxemburg, els temors són similars.

Des d'un punt de vista més pragmàtic, el director de la Fundació Europa 2020, Franck Biancheri, tem que, amb unes opinions públiques generalment contràries a la candidatura turca, els debats sobre el cas turc i la Constitució europea

—que haurà de ratificar-se en una dotzena de països— s'interferiran amb conseqüències negatives sobre la segona qüestió. Per a Bianchi, encara que la majoria dels caps d'estat de la Unió són, personalment, contraris a l'entrada de Turquia a la UE, és probable que cap d'ells no gosi oposar-se a l'obertura de negociacions, presoners de les promeses fetes el desembre del 1999 a Hèlsinki.

A estats com França, els adversaris vaticinen l'entrada de la UE en una situació caòtica a causa de la presència turca. Amb més de 80 milions d'habitants, Turquia obtindria el nombre més elevat de vots al consell de ministres de la UE i de representació al Parlament europeu. El Govern de París podria veure's així desplaçat del seu paper de motor en la construcció europea al costat d'Alemanya. Finalment, un cop acceptada Turquia en el sí de la UE, la Unió podrà rebutjar les candidatures d'adhesió d'Ucraïna, Moldàvia, Bielorússia o d'alguns estats d'Àfrica del nord? El 17 de desembre, una part de la resposta.

**On hi ha hagut més oposició a l'adhesió de Turquia a la UE és a Àustria, on els mitjans recorden insistentment l'imperi otomà**

Jordi Tejel